

Ślady grodu kultury łużyckiej w Zamku Bierzgłowskim

2 listopada 2017

Archeolodzy z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu znaleźli w Zamku Bierzgłowskim (kujawsko-pomorskie) ślady grodu kultury łużyckiej. Odkrycia dokonali podczas badań zamku krzyżackiego w tej miejscowości. Podobne znalezisko odkryto w 2008 roku w Grudziądzu.

„Największym zaskoczeniem okazał się odsłonięty na niewielkiej przestrzeni (...) odcinek wału ziemnego umocnień zniszczonych podczas budowy parchamu (element obrony biernej w zamku – PAP). Wbrew oczekiwaniom nie był to jednak wał z XIII w. Analiza odkrytych fragmentów naczyń ceramicznych, wskazuje, że są to relikty grodu kultury łużyckiej (1300-400 p.n.e.)” – powiedział PAP kierownik projektu prof. Marcin Wiewióra z UMK.

Badania realizowane w latach 2008-2009 na zamkach w Grudziądzu, czy w latach 60-tych XX wieku, w Toruniu również wykazały ślady osadnictwa tej kultury. „Badacze zajmujący się tym okresem już wcześniej podejrzewali, że pod zamkiem znajdują się pozostałości tej kultury, o czym świadczyły odkryte na początku XX wieku pojedyncze zabytki (łyżka, kubek), znalezione gdzieś w przestrzeni zamkowej. Jednak nikt nie spodziewał się pozostałości osady obronnej” – zaznaczył prof. Wiewióra.

Prace archeologiczno-architektoniczne w Zamku Bierzgłowskim, pod kierunkiem Krzysztofa Cackowskiego, zakończyły się pod koniec października br. Prowadzone były w ramach projektu „Castra Terrae Culmensis – na rubieży chrześcijańskiego świata. Interdyscyplinarne badania nad warownym budownictwem zakonu krzyżackiego w świetle źródeł archeologiczno-architektonicznych, historycznych i przyrodniczych”. Zrealizowane zostały po pracach w Unisławiu i Starogrodzie,

gdzie również znajdują się krzyżackie zamki.

„Celem badań archeologicznych było poszukiwanie najstarszych śladów osadnictwa krzyżackiego oraz rozpoznanie etapów budowy zamku murowanego. Według skąpych i niejednoznacznych przekazów historycznych, zamek murowany powstał na +gruzach+ wcześniejszych warowni: drewniano-ziemnej – wzniesionej przez Krzyżaków w latach 30-tych XIII wieku, którą z kolei rycerze zakonnicy wzniesli na starszym, zdobytym przez nich grodzie, należącym do pruskiego rycerza – Pipina” – wyjaśnił PAP prof. Marcin Wiewióra.

Dotychczas nie udało się nikomu ustalić czy straszy obiekt znajdował się dokładnie w tym samym miejscu, w którym dziś stoi zamek – bardzo dobrze zachowana i dostępna dla zwiedzających budowla.

„Poza poszukiwaniami warowni drewniano-ziemnej dobry stan zachowania obiektu stwarza niepowtarzalną możliwość rozpoznania faz i etapów jego budowy” – ocenił prof. Wiewióra. Przypomniął, że kilka miesięcy wcześniej wykonano skanowanie laserowe murów zamku, który uzupełniono o analizę architektoniczną, wykonaną przez dr Bogusza Wasika. Dzięki niemu możliwe było przeprowadzenie pełnych studiów dotyczących tej budowli.

Archeolodzy wykonali na miejscu cztery niewielkie sondáže i eksplorowali jeden, szerokopłaszczyznowy wykop badawczy założony na północno-wschodnim parchamie. „Największym zaskoczeniem było odkrycie wspomnianego wału” – dodał prof. Wiewióra.

Nie udało się potwierdzić, że Krzyżacy pojawili się w tym miejscu w latach 30. XIII wieku, kiedy najpierw mieli wznieść warownię drewniano-ziemną, a później murowany zamek. W trakcie prac archeologicznych nie zarejestrowano śladów najstarszej warowni krzyżackiej. Górna część wału łużyckiej osady obronnej, została zniszczona podczas budowy zamku murowanego,

a tam mogły znajdować się relikty umocnień krzyżackich. Dodatkowo prowadzone badania obejmowały jedynie wycinek terenu, stąd nadal istnieje możliwość dalszego odkrywania historii tego miejsca.

Autorstwo: Tomasz Więclawski

Źródło: NaukawPolsce.PAP.pl